

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra výtvarné výchovy
Univerzita Karlova

Posudek oponenta bakalářské práce
Autor závěrečné práce: Karla Eiseltova
Název práce: **Výtvarné umění a lidé se zrakovým postižením**
Vedoucí závěrečné práce: Mgr. Lucie Jakubcová Hajdušková, Ph.D.
Oponent závěrečné práce: MgA. Jan Pfeiffer
Obor: Speciální pedagogika – Výtvarná výchova
Akademický rok: 2021/2022

Obsah a cíl práce: Autorka zvolila pro svou bakalářskou práci poměrně obsáhlé a specifické téma „Výtvarné umění a lidé se zrakovým postižením“. Hlavní zaměřením práce je vztah člověka se zrakovým znevýhodněním k výtvarnému umění. Hlavním cílem v teoretické části je pokus o definici, kdo je člověk se zrakovým znevýhodněním a objasnit pojem výtvarné umění a přiblížit předmět výtvarné výchovy. Jako hlavní výzkumnou oporu autorka využila poznatků, které nasbírala ve škole Jaroslava Ježka pro zrakově postižené a na základní škole v Kostelci u Křížků. Hlavním stěžejním cílem jak autorka sama uvádí byla komparace výuky výtvarné výchovy na škole pro zrakově znevýhodněné a na běžné základní škole. Součástí plánu bylo žáky s obou škol navzájem propojit.

Struktura práce: (členění kapitol, logická provázanost). Práce je velice dobře členěná a zevrubně, někdy až příliš lékařsky představuje vybranou tematiku. Autorka s důsledností sobě vlastní rozebírá jednotlivé části tak, že i nezavěšenému se postupně dobře objasňují základní pojmy a terminologie vybrané problematiky. V kapitole „Umění“ se autorka pokouší definovat co to výtvarné umění je. Tato část je poměrně obtížná a zasloužila by být i zevrubnější. S přihlédnutím na složitost vybraného úkolu je nutné ocenit snahu popsat výtvarné umění pro žáky se zrakovým znevýhodněním. Za zevrubnou a nesmírně podnětnou považují kapitolu „Vztah člověka se zrakovým postižením k umění“. Myslím si, že díky dotazníkům a otázkám tato kapitola poskytuje „insiderský“ vzhled, který může být velice inspirativní pro pedagogy, kteří by chtěli pracovat s touto skupinou. Následuje praktická kapitola „Legislativa“. V praktické části autorka představuje svou vlastní praxi na škole Jaroslava Ježka a následky. Představuje výsledky z výtvarné hodiny na téma „Autoportrét a výroba optických bludišť“.

Správnost citace a odkazů na literaturu, grafické, formální a jazykové zpracování. Po formální stránce neseznávám větších chyb a nedostatků.

Autorská část (kontext českého i světového umění, reflexe vlastní tvorby, dokumentace uměleckých děl). Jako poměrně nešťastné vnímám to, že autorka nezařadila do své bakalářské práce svojí vlastní výtvarnou tvorbu. Myslím si, že by tak mohla doplnit mozaiku zkoumaného tématu. Mohla by poukázat na to, jakým způsobem může výtvarný autor sám pracovat bez zraku a v čem se následně odlišuje jeho vlastní autorská produkce.

V návaznosti na stanovené cíle autorka v závěru práce spatřuje důležitost především v tom, že u zrakově znevýhodněných je především důležité dbát na proces a na haptické a smyslové vnímání, tedy na poznávání skrz umění. Současně upozorňuje na časovou dotaci, která je na školách pro zrakově znevýhodněné o polovinu kratší než na školách ostatních. Myslím si, že tato práce může být dobrým přínosem, určitým rozštěplem pro aktuální tendence. Jako velmi pozitivní vnímám zařazení rozhovoru Evy Koťátkové. Celkově tedy práci oceňuji a velice pozitivně vnímám ponor autorky ke zvolenému tématu a přeji jí, aby i nadále rozvíjela tuto oblast a definovala další nové postupy a metody při práci s žáky se zrakovým znevýhodněním.

Otázky k obhajobě

1. Pokud by jste v práci pokračovala v magisterském studiu jaké pedagogické oblasti byste a výtvarná zadání by jste nadále rozvíjela? V návaznosti a na zjištění vyplývající z bakalářské práce, tak aby jste podpořila haptickou, senzuační a procesovou část práce

2. Jak byste zpracovala představení prací konceptuálních autorů pro zrakově znevýhodněné? Jakou by jste zvolila strategii v představení práce například i Jána Mančušky?

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 27. 8. 2022

MgA. Jan Pfeiffer